

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: ~

Cím: ³⁸ Az 1838-iki árvíz idejéből

Forrás: Vasárnapi Ujság

Bp.

(Hely)

1906.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Old. 81

Hely

Idő

"1838"

Személy

AZ 1838-IKI ÁRVIZ IDEJÉBŐL.

Egykoru röpivek.

1838-ban még meglehetősen kezdetleges állapotban volt a magyar sajtó s nem igen tudta kielégíteni a pesti közönség érdeklődését, mely mennél részletesebb híreket szeretett volna megtudni az árvizről. Ezért élelmes emberek úgy igyekeztek segíteni ezen a hiányon, hogy egyes lapokra nyomtatva az árvizre vonatkozó közleményeket terjesztették a közönség közt. Szinyei József nemzeti múzeumi igazgató ör szivességéből két, gyűjteményében levő ily lap jutott kezünkbe.

Az egyik részletesen elmondja az árviz eseményeit négy hasábon, ezzel a meglehetősen körmönfontan fogalmazott czímmel: «Borzalmas szerencsétlenséget előadandó legújabb napi történet, mely Buda-Pestet, Magyarországnak ezen fővárosát 1838-iki márczius 13-ikán a Duna elfoglalása által érdeklé.» Az árviz leírása után egy hat versszakból álló «Ének» is van a lapon, melyből kuriózum kedvéért közöljük az első strófát:

Budapest kellemetes Magyar Honban,
Mint tudva van, volt mindig virágzásban,
A nagy árvíz elpusztítá nagy dühvel,
Házakat rommá dönté nagy erővel.

Látnivaló e mutatóványból, hogy a nagy árviz a fűzfapoétákat nem mosta el a föld színéről.

Egy másik ily lapot «egy embertársait szerető férfi» adta ki 1838 márczius 23-ikán, a következőleg vigasztalva az árvizsújtotta népet:

A Pestiekhez.

*Pest városának sebei mikoráig gyógyulhatnak?
Mi a szegénynek és gazdagnak kötelessége ily
veszedelmes történet után?*

Nem csuda, hogy a nagy pusztulás első tekinteténél a bátrabbak is azt hitték, hogy 60 esztendő sem lesz képes azt helyreütni, a mit 60 óra megrentott. — Most minekutána elég időnk volt arra, hogy az egész vesztéséget mélyebben megvizsgáljuk, állapotunk egészen más tekintetet nyert. Ha valaki előre tudtunkra adhatta volna, hogy a Duna egyszerre váratlanul két oldalról rohanván a városba, az ezelőtt 63 évvel elért magosságát nem csak még $4\frac{1}{2}$ lábnyival felülhaladni, hanem napokig áradva maradván, több ezer házakat — majd csak nem minden eledellekkel és kenyérsütő-kemenczéekkel együtt el fogja pusztítani, és végtére ezen szörnyű romlás egyszersmind Esztergomtól Adonyig a Dunának mindkét oldalán el fog terjedni, akkor azt hittük volna, hogy a népnek legalább egy negyede a víz és roskadó házak által, egy más negyede pedig éhen halál által kéntelenítetnék elveszni. De íme láttuk e nem úgy van, mert a mindenható, a ki bölcsességében jónak találta bennünket ily keserves próbára tenni, a megmentő hatalmat is kegyesen szívünkbe adta. Mi a kiállott veszedelemnek nagyságához képest csak kevés felebarátunk halálát kéntelenítettünk siratni, mert nemcsak a templomok, kaszárnyák és más középületek, hanem azon uraságoknak, kiknek a sokaságtól való elvonultsági kedv oly gyakran hanyattatik szemökre, pompás lakásaik is mindenkinek kivétel nélkül örömet nyitattak meg; mert ugyanazon előkelők, kik annyiszor elpuhultsággal vádoltattak, két-három éjtszakát fáradhatatlanul minden utszán keresztül-kasúl eveztek, hogy a megszorultaknak őrangyalok gyanánt jelenjenek meg, és hogy a leg-

megátokodottabbnak is a Mindennato Kegységét megbizonyítsák. Épen így minden szegények tápláltattak, mert ugyan azok, a kiknek bő dobzódás oly gyakran hanyódott szemekre, az utolsó falatjokat az éhessel megosztották; végtére a magokat jobban bírók számára az eledelek a piacon nem csak bőven, de olesó áron is találtnak.

«Ha tehát — felebarátaim — a legszörnyűbb szerencsétlenségnek és a legkeményebb isteni csapásnak közepette azon szent mondás rajtunk bebizonysodott: *segítetek magatokon és az Isten is fog segíteni rajtatok*, ugy ezen szent mondás még annyival inkább be fog teljesedni ezután midőn a veszélynek vége van és a tavaszi idő kezdődik.»